

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 56 0 P 048063 21 Rev
Sarajevo, 7.9.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i Gorana Nezirović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. M.D.G. iz M..., 2. M.C., iz P... i 3. P.D.G. iz P..., koje zastupa punomoćnik Ivan Tomić, advokat iz Mostara, protiv tuženog Dioničko društvo za osiguranje „VGT“ Visoko, Alaudina broj 1, Visoko, koga zastupa punomoćnica Inja Pašalić, advokat iz ZAK „Pašalić & Partners“ iz Sarajeva, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj 56 0 P 048063 17 Gž od 22.12.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 7.9.2021. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se djelimično usvaja i drugostepena presuda preinačava u dijelu kojim je odlučeno o zateznim kamatama, tako što se tuženi obavezuje da na iznose dosuđene u valuti EUR odnosno protuvrijednosti te valute u KM plati tužitelju zateznu kamatu koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR. U preostalom dijelu se revizija odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova revizijskog postupka u iznosu od 1.694,33 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Konjicu, broj 56 0 P 048063 14 P od 14.7.2017. godine obavezan je tuženi da isplati prvotužitelju M.D.G., na ime naknade štete zbog izgubljene zarade zbog nesposobnosti za rad, za period od 17.7.2011. godine do 14.7.2017. godine, kao dana presuđenja, mjesečne iznose od po 390,90 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom od dospijeca koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, s tim da svaki mjesečni iznos dospijeva 10-og u mjesecu za prethodni mjesec, pa do isplate. Neisplaćene obroke, dospjele do 14.7.2017. godine, kao dana presuđenja, zajedno sa zateznom kamatom, tuženi je obavezan isplatiti odjednom u roku od 30 dana. Tuženi je obavezan plaćati prvotužitelju na ime izgubljene zarade rentu, u mjesečnom iznosu od 390,90 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom od dospijeca koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, s tim da svaki mjesečni iznos dospijeva 10-og u mjesecu za prethodni mjesec, počev od 14.7.2017. godine, kao dana presuđenja, pa ubuduće dok se okolnosti ne izmijene, (stav I).

Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju, na ime tuđe njege i pomoći počev od 1.6.2012. godine, pa do 1.1.2014. godine, po 200,00 EUR mjesečno, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom od dospijea koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, s tim da svaki mjesečni iznos dospijeva 10-og u mjesecu za prethodni mjesec, pa do isplate. Neisplaćene obroke, dospjele do 14.7.2017. godine, kao dana presuđenja, zajedno sa zateznom kamatom tuženi je dužan isplatiti odjednom u roku od 30 dana. Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju, na ime tuđe njege i pomoći počev od 1.1.2014. godine, pa do 14.7.2017. godine po 400,00 EUR mjesečno, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom od dospijea koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, s tim da svaki mjesečni iznos dospijeva 10-og u mjesecu za prethodni mjesec, pa do isplate. Neisplaćene obroke, dospjele do 14.7.2017. godine kao dana presuđenja zajedno sa zateznom kamatom tuženi je obavezan isplatiti odjednom u roku od 30 dana. Tuženi je obavezan plaćati prvotuzitelju, za tuđu njegu i pomoć rentu, počev od dana 14.7.2017. godine, kao dana presuđenja, pa ubuduće dok se okolnosti ne izmijene, u mjesečnim iznosima od po 400,00 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom od dospijea koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, s tim da svaki mjesečni iznos dospijeva 10-og u mjesecu za prethodni mjesec (stav II).

Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju, na ime trpljenja duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti iznos od 8.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 16.7.2014. godine do isplate, u roku od 30 dana (stav III).

Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju, na ime unakaženosti novčani iznos od 6.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 16.7.2014. godine do isplate, u roku od 30 dana (stav IV).

Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju, na ime materijalne štete na motoru iznos od 407,48 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana 16.7.2011. godine do isplate, u roku od 30 dana (stav V).

Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju troškove pribavljanja zapisnika o uviđaju u iznosu od 40,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.6.2012. godine (stav VI).

Tuženi je obavezan isplatiti prvotuzitelju troškove stavljanja prve provizorne proteze, i to: na ime protetičkih usluga i rehabilitacije Centra za eksperimentiranje i primjenu proteza i ortopedskih pomagala novčani iznos od 1.170,45 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 14.7.2012. godine do isplate, u roku od 30 dana, na ime troškova boravka i rehabilitacije u centru I. novčani iznos od 2.339,09 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 14.7.2012. godine do isplate, u roku od 30 dana, na ime troškova – adaptera rotacije Centra za proteze novčani iznos od 229,84 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 30.5.2012. godine do isplate, u roku od 30 dana (stav VII).

Tuženi je obavezan na ime troškova druge proteze isplatiti prvotuzitelju novčani iznos od 26.199,69 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 26.6.2013. godine do isplate, u roku od 30 dana (stav VIII).

Tuženi je obavezan na ime troškova treninga na ortopediji isplatiti prvotuzitelju novčani iznos od 1.804,21 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 26.6.2013. godine do isplate, u roku od 30 dana (stav IX).

Tuženi je obavezan na ime troškova za vještačenje za protezu isplatiti prvotuzitelju novčani iznos od 302,50 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 12.3.2013. godine do isplate, u roku od 30 dana (X).

Tuženi je obavezan na ime troškova hospitalizacije u centru I. isplatiti prvotuzitelju novčani iznos od 3.505,92 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 30.5.2012. godine do isplate, u roku od 30 dana (XI).

Tuženi je obavezan na ime troškova – računa Centra za proteze isplatiti prvotuzitelju novčani iznos od 763,75 EUR, odnosno protuvrijednost u KM na dan isplate, sa kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR, počev od 8.11.2014. godine do isplate, u roku od 30 dana (XII).

Tužbeni zahtjev prvotuzitelja preko dosuđenog iznosa štete za izgubljenu zaradu, tuđu njegu i pomoć, troškove pribavljanja zapisnika o uviđaju i krivične presude preko dosuđenog iznosa, te zahtjev za isplatu štete na ime uništene moto-opreme, troškova na ime obuće za prikrivanje proteze, troškova puta radi odlaska na vještačenje, troškova pregleda kardiologa, troškova lijekova od februara do septembra 2013. godine, troškova transporta na pretrage, troškova za ličnu higijenu, troškova za odjeću, troškova za smještaj, troškova pregleda i lijekova, troškova konsultativnog medicinskog vještačenja je odbijen kao neosnovan (stav XIII).

U cijelosti je odbijen tužbeni zahtjev drugotuziteljice M.C. za naknadu troškova obilaska prvotuzitelja u bolnici, prevoza i boravka u Sarajevu, Pescari, Bologni i Milanu, u iznosu od 3.000,00 EUR, odnosno protuvrijednosti u KM na dan isplate sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.7.2014. godine do isplate.

U cijelosti je odbijen tužbeni zahtjev trećetuzitelja P.D.G. za naknadu troškova obilaska prvotuzitelja u bolnici, prevoza i boravka u Sarajevu, Pescari, Bologni i Milanu izgubljene zarade i drugih izdataka i gubitaka, u iznosu od 2.000,00 EUR, odnosno protuvrijednosti u KM na dan isplate sa zakonskim zateznim kamatom počev od 16.7.2014. godine do isplate.

Tuženi je obavezan naknaditi prvotuzitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 11.439,40 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.7.2017. godine do isplate, u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj 56 0 P 048063 17 Gž od 22.12.2020. godine je žalba tužitelja M.D.G. djelomično uvažena i prvostepena presuda preinačena na način da je tuženi obavezan na dosuđene iznose platiti zateznu kamatu po stopi utvrđenoj Zakonom o visini stope zatezne kamate (umjesto: „sa kamatom od dospijeća koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR“), dok je u ostalom dijelu žalba odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom, drugostepenu presudu pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, te prekoračenja tužbenog zahtjeva. Predlaže da ovaj sud usvoji reviziju i preinači pobijanu presudu tako da odbije u cijelosti tužbeni zahtjev i obaveže tužitelja da tuženom naknadi troškove cijelog postupka, ili da ukine pobijanu presudu i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje. Zahtjeva naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 1.106,82 KM.

Tužitelj je u odgovoru na reviziju predložio da se revizija odbije kao neosnovana i tuženi obaveže da mu naknadi troškove za sastav odgovora na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u skladu sa odredbom člana 241. Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP)¹, ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Predmet spora u revizijskoj fazi postupka je tužbeni zahtjev prvotuzitelja za naknadu materijalne štete zbog izgubljene zarade zbog nesposobnosti za rad, naknadu štete zbog tuđe njega i pomoći, rente na ime izgubljene zarade i tuđe njega i pomoći, te naknadu drugih oblika materijalne i nematerijalne štete istaknutih u preciziranom tužbenom zahtjevu.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepениh sudova proizlazi: da je tužitelj u saobraćajnoj nezgodi koja se dogodila dana 16.7.2011. godine zadobio teške tjelesne povrede, čije su posljedice amputacija lijeve natkoljenice, brojni ožiljci na stijenki trbuha, duboki ožiljci desne natkoljenice i drugi ožiljci po tijelu koji ostavljaju naruženost teškog stepena, ozljeda jetre sa šivanjem, ozljeda tankog crijeva sa resekcijom, ozljeda debelog crijeva sa resekcijom, odstranjenje slezene, oštećenje funkcije bubrega, ograničene kretnje desne šake, ograničene kretnje desnog koljena za 1/3, diskretno ograničenje kretnji desnog stopala, ograničene kretnje desnog kuka, ožiljci nakon laparatomije sa postoperacijskom kilom, duboki ožiljci u mišićima natkoljenice; da je tuženi odgovoran za predmetnu štetu kao osiguravajuće društvo; da je na osnovu zaključene vansudske nagodbe tuženi isplatio tužiteljima nesporni iznos štete od 131.000,00 KM; da je životna aktivnost tužitelja nakon štetnog događaja umanjena za 90-95%, te isti nije sposoban za bilo kakav rad u redovnom radnom vremenu, koji podrazumijeva stajanje i izlaganje fizičkom naporu, rad koji se odvija na otvorenom i izvan mogućnosti brzog i stalnog pristupa toaletu, te da postoji gubitak radne sposobnosti i u pogledu ostalih poslova, prvenstveno zbog činjenice gubitka ekstremiteta i sindroma kratkog crijeva, koji onemogućava obavljanje rada i zahtijeva poseban higijensko-dijetni režim; da postoji mogućnost pogoršanja tužiteljevog zdravstvenog stanja; da je tužitelju potrebna svakodnevna tuđa njega i pomoć u trajajnu od nekoliko sati; da su tužitelju potrebne rehabilitacije i ubuduće, s obzirom na ograničene kretnje u zglobovima desnog kuka i koljena, te prilikom

¹ („Službene novine FBiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06

zamjena proteze lijeve noge; da prosječna zarada barmena u mjestu gdje je tužitelj obavljao poslove prije nezgode iznosi 679,81 EUR.

Nižestepeni sudovi su na osnovu navedenog činjeničnog stanja usvojili dio tužbenog zahtjeva prvotuzitelja za naknadu materijalne štete u vidu izgubljene zarade i rente, kao i drugih oblika materijalne i nematerijalne štete, istaknutih u preciziranom tužbenom zahtjevu.

Ovaj sud, prije svega, kao potrebno ukazuje da se u ovom slučaju radi o građanskom sporu za naknadu štete sa inostranim elementom, budući da je tužitelj, kao oštećeno lice, strani državljanin koji nema prebivalište niti boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine. Postojanje stranog elementa u sporu je neophodno identifikovati, iz razloga što se sporovi sa inostranim elementom rješavaju primjenom pravila o određivanju mjerodavnog prava za statusne, porodične i imovinske odnose odnosno druge materijalnopravne odnose s međunarodnim elementom, i pravila o nadležnosti sudova i drugih organa BiH za raspravljanje tih odnosa (član 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima)². To znači da se u tim sporovima, primjenom navedenih pravila, prvo utvrđuje da li je za suđenje nadležan sud u Bosni i Hercegovini (sudska nadležnost na koju sud pazi po službenoj dužnosti), a zatim i pravo koje države će nadležni sud primijeniti kao mjerodavno (na pravilnu primjenu materijalnog prava revizijski sud pazi po službenoj dužnosti).

Shodno navedenom, ovaj sud je utvrdio da u predmetnom sporu o vanugovornoj odgovornosti za štetu postoji nadležnost suda Bosne i Hercegovine, jer je šteta nastala na teritoriji Bosne i Hercegovine (član 53. citiranog zakona), a prema odredbi člana 28. istog zakona, mjerodavno je i pravo Bosne i Hercegovine, kao mjesta gdje je izvršena štetna radnja odnosno gdje je nastupila štetna posljedica. Kako je oštećeni podnio tužbu mjesno nadležnom Općinskom sudu u Konjicu, ispunjeni su uslovi iz člana 28. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima da se predmetni spor rješava pred sudom u Bosni i Hercegovini, primjenom odredaba Zakona o obligacionim odnosima FBiH (dalje: ZOO)³ kao mjerodavnog prava.

Suprotno navodima revidenta, u postupku pred drugostepenim sudom nisu učinjene povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP.

Naime, revizioni navodi koji se odnose na prekoračenje tužbenog zahtjeva nisu osnovani, s obzirom da se iz obrazloženja pobijanih presuda jasno vidi da su nižestepeni sudovi odlučivali u granicama tužbenog zahtjeva koji je konačno opredijeljen na glavnoj raspravi održanoj dana 9.6.2017. godine. Naime, prvostepeni sud je u stavu prvom izreke presude djelimično usvojio zahtjev za naknadu izgubljene zarade, i odredio novčanu obavezu tuženog za cijeli zahtijevani period, ali u iznosima manjim od onih koji je prvotuzitelj tražio. Osim toga, okolnost da je tužitelj visinu tužbenog zahtjeva odredio na osnovu Nacionalnog međusektorskog kolektivnog ugovora o

² „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” br. 53/10) „Službeni list SFRJ“, br. 43/82 i 72/82; „Sl. list RBiH“ 2/92 i 13/94)

³ „Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, broj: 2/92 i 13/93 i „Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03 i 42/11

radu Republike Italije, za koji je sud utvrdio da se ne može primijeniti, i da obračun visine štete primjenom tog propisa nije bio obuhvaćen finansijskim vještačenjem, kojim je, međutim, dokazana visina zarade koju bi ostvario da je nastavio obavljati poslove koje je obavljao prije štetnog događaja, ne upućuje na zaključak o prekoračenju tužbenog zahtjeva, jer su tužitelju na ime izgubljene zarade zbog utvrđene nesposobnosti za rad dosuđeni manji iznosi od zahtijevanih, na osnovu činjenica koje je on kao relevantne u ovom postupku dokazivao i dokazao (sud je vezan činjeničnim, a ne pravnim osnovom tužbe).

Ostali revizijski navodi o povredama odredaba parničnog postupka također nisu osnovani, jer je drugostepeni sud ocijenio odlučne žalbene navode u skladu sa odredbom člana 231. ZPP, i dao valjano činjenično i pravno obrazloženje odluke kojom je žalbu tuženog djelimično odbio, pa se u reviziji pogrešno ukazuje na povredu odredbe člana 191. stav 4. ZPP zbog nepravilno obrazložene ocjene izvedenih dokaza.

Revident neosnovano ističe i prigovore u pogledu utvrđenog obima i visine štete za svaki pojedinačni tužbeni zahtjev, navodeći da tužitelj nije dokazao činjenice na kojima se isti zasnivaju, što je za posljedicu imalo pogrešno utvrđenje visine naknade. Međutim, kako je odredbom člana 240. stav 2. ZPP propisano da se revizija ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ovaj sud prigovore na utvrđenja nižestepeni sudova koja su zasnovana na slobodnoj ocjeni dokaza nije posebno ocijenio.

Kako u ovom slučaju odgovornost tuženog za štetu koju je pretrpio tužitelj nije sporna, ovaj sud je ispitao da li je drugostepeni sud pravilno primijenio odredbe člana 195. stav 1. i 2. i člana 200. ZOO, kada je prvotuzitelju dosudio materijalnu i nematerijalnu štetu u utvrđenim iznosima.

Imajući u vidu odredbe člana 195. stav 1. i 2. ZOO, tužitelj je u ovom postupku bio dužan dokazati da je zbog tjelesnih povreda i narušenja zdravlja uzrokovanih predmetnom saobraćajnom nezgodom pretrpio štetu čiju nadoknadu traži (izgubljena zarada, troškovi liječenja, protetičkih usluga i rehabilitacije, tuđe njege i pomoći).

Naime, u slučaju tjelesne povrede ili narušenja zdravlja odgovorno lice je dužno naknaditi oštećenom troškove oko liječenja i druge potrebne troškove s tim u vezi, kao i zaradu izgubljenu zbog nesposobnosti za rad za vrijeme liječenja, a ako povrijeđeni zbog potpune ili djelimične nesposobnosti za rad gubi zaradu, ili su mu potrebe trajno povećane, ili su mogućnosti njegovog daljeg razvijanja i napredovanja uništene ili smanjene, dužno je plaćati povrijeđenom i određenu novčanu rentu kao naknadu za tu štetu.

Shodno odredbi člana 200. ZOO, u njenom relevantom dijelu za ovaj spor, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi oštećenom pravičnu novčanu naknadu za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjavanja životne aktivnosti, kao i za naruženost.

Ocjenjujući prigovor revidenta da su nižestepeni sudovi pogrešno primijenili odredbe člana 195. u vezi sa članom 189. ZOO, jer nisu utvrdili stepen nesposobnosti tužitelja za rad, kao ni dobitak koji se mogao osnovano očekivati, prema redovnom toku stvari ili prema posebnim

okolnostima, a čije ostvarenje je spriječeno štetnom radnjom za koju je odgovoran tuženi, ovaj sud je zaključio da isti nije osnovan.

Naime, iz obrazloženja pobijanih presuda je vidljivo da se zaključak o nesposobnosti tužitelja za rad zasniva na medicinskim vještačenjem utvrđenoj činjenici da je životna aktivnost tužitelja usljed štetnog događaja umanjena za 90-95%, te da on, zbog ozbiljnosti povreda koje je pretrpio i težine njihovih posljedica, nije sposoban za obavljanje poslova koji zahtijevaju stajanje i izlaganje fizičkom naporu, poslova koji se odvijaju na otvorenom i izvan mogućnosti brzog i stalnog pristupa toaletu, te da i za ostale poslove postoji gubitak radne sposobnosti, zbog gubitka ekstremiteta i pojave sindroma kratkog crijeva, uz utvrđenu mogućnost pogoršanja zdravstvenog stanja. Shodno tome, donesena odluka opravdava dosuđivanje novčane naknade u visini kojom se otklanjaju posljedice štetnog događaja po imovinu oštećenog, koji zbog utvrđenog gubitka radne sposobnosti više nije u mogućnosti da radom ostvaruje prihode, i kada su mogućnosti njegovog daljeg razvijanja i napredovanja uništene ili smanjene.

Pravilno je drugostepeni sud odlučio o visini materijalne štete zbog izgubljene zarade, u obliku novčane rente, za vrijeme dok se utvrđene okolnosti ne izmijene, na osnovu utvrđene razlike između novčanog iznosa koji bi prvotuzitelj ostvario radom na poslovima barmena, koje je povremeno obavljao prije nesreće, i iznosa socijalne penzije koju nakon nesreće prima u iznosu od 289,00 EUR, pa nisu osnovani navodi revidenta da sud prilikom utvrđivanja izgubljene zarade nije utvrdio sve odlučne činjenice.

Naime, ako se uzme u obzir da je prvotuzitelj prije povređivanja bio mlad, zdrav, radno sposoban, kao i radno angažovan, logičan je zaključak suda da bi on prema redovnom toku stvari bio u mogućnosti da se zaposli na istim poslovima, i da bi svojim radom ostvarivao neku zaradu, makar u minimalnom iznosu, kakav je utvrđen finansijskim vještačenjem kao zarada barmena. Zbog toga, ocjenu nižestepeni sudova o postojanju štete kao pravilnu prihvata i ovaj sud, naročito imajući u vidu dosadašnju sudsku praksu u primjeni odredbe člana 195. stav 2. ZOO, prema kojoj za utvrđenje postojanja izgubljene zarade kao štete, nije odlučno da je oštećeno lice u vrijeme nastanka nesreće bilo u radnom odnosu, nego da je sredstva za život osiguravalo vlastitim radom. Kako je ta činjenica u ovom slučaju utvrđena, to je sasvim izvjesno da je postojala namjera prvotuzitelja da i dalje živi od vlastitog rada, koja nije ostvarena zbog događaja za koji je odgovoran tuženi.

Navodi koji se odnose na činjenicu da je tužitelj stekao diplomu magistra fotografije nakon povređivanja nisu od značaja, budući da sud u ovom postupku utvrđuje samo onu zaradu koju je tužitelj izgubio zbog štetnog događaja, a ta činjenica nije od utjecaja ni na visinu rente, jer sudovi nisu utvrdili da tužitelj korištenjem stečenog znanja iz fotografije ostvaruje bilo kakve prihode nakon povređivanja.

Shodno navedenom, pravilno je drugostepeni sud odlučio kada je obavezao tuženog na naknadu materijalne štete zbog izgubljene zarade u utvrđenom mjesečnom iznosu.

U vezi sa prigovorima na utvrđenu visinu troškova liječenja i rehabilitacije, za koje revident tvrdi da nisu dokazani iz razloga što je tužitelj (neodređeno) priznao da mu je jedan (manji) dio troškova liječenja isplaćen iz osnova redovnog zdravstvenog osiguranja, pravilna je

ocjena nižestepeni sudova da u slučaju kada je tužitelj dokazao postojanje opravdanih troškova, odnosno kada se iznosi koji su mu dosuđeni odnose samo na izdatke za koje je utvrđeno da su bili potrebni, a za koje nije utvrđeno da su mu plaćeni, sud je pravilno utvrdio obavezu tuženog koja proizlazi iz njegove odgovornosti za predmetnu štetu.

Nisu osnovani ni revizioni navodi kojima se osporava odluka o visini nematerijalne štete, budući da je prvostepeni sud u obrazloženju presude koje je i drugostepeni sud prihvatio kao pravilno, naveo da dosuđeni iznos od 8.000,00 KM na ime umanjenja životne aktivnosti od 95 %, i iznos od 6.000,00 KM za naruženost, predstavlja pravičnu naknadu iz člana 200. ZOO, imajući u vidu vrstu povreda, stepen invalidnosti, trajnost posljedica, životnu dob i porodične okolnosti tužitelja, pa proizlazi da je sud vodio računa i o vrijednosti povrijeđenog dobra, i cilju kojem ta naknada služi.

Međutim, pazeći po službenoj dužnosti na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da drugostepeni sud nije pravilno primijenio odredbu člana 277. ZOO kada je tužitelju dosudio zateznu kamatu po stopi utvrđenoj Zakonom o visini stope zatezne kamate, umjesto kamatu koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju za valutu EUR. Drugostepeni sud se, naime, pogrešno pozvao na stav sudske prakse o stopi zatezne kamate u slučaju kada je ugovoreno ispunjenje po kursu strane valute (valutna klauzula), prema kojem se kamata obračunava po stopi kao i na potraživanja u domaćoj valuti.

Kako Zakonom o visini stope zatezne kamate nije propisana kamatna stopa za potraživanja koja su nastala u stranoj valuti, a u ovom slučaju nije riječ o potraživanju koje potiče iz ugovora u privredi, nego iz osnova vanugovorne odgovornosti za štetu, to se u slučaju kad je zahtjev za isplatu strane valute ili njene protuvrijednosti po kursu na dan isplate osnovan, zatezna kamata dosuđuje po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge te valute po viđenju, kako je pravilno odlučio prvostepeni sud. Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP u tom dijelu preinačio presudu drugostepenog suda, i odlučio kao u izreci.

Odluka drugostepenog suda o troškovima parničnog postupka je pravilna. Naime, drugostepeni sud je pravilno primijenio odredbe Zakona o parničnom postupku kada je potvrdio odluku prvostepenog suda kojom su prvotužitelju dosuđeni troškovi postupka srazmjerno njegovom uspjehu u ovoj parnici, i nakon što je izvršeno prebijanje iznosa priznatih troškova i tužitelja i tuženog, u skladu sa odredbom člana 386. stav 2. u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP.

Odluka o troškovima revizijskog postupka je donesena na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP, a zahtjev tuženog je odbijen iz razloga što je tuženi sa revizijom uspio u neznatnom dijelu, koji se odnosi na sporedna potraživanja.

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić, s.r.